

Dar japonských plakátů do sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze)

Dlouholetá spolupráce Uměleckoprůmyslového musea v Praze s japonskými partnery a především s největší japonskou tiskárenskou společností Dai Nippon Printing (DNP) přinesla mimořádné obohacení muzejních sbírek. Nadace DNP Foundation for Cultural Promotion se rozhodla věnovat pražskému muzeu významnou kolekci japonských plakátů ze 70. až 90. let dvacátého století. Darovaný soubor obsahuje celkem 1 140 prací tří předních japonských grafických designérů, jakými jsou Ikko Tanaka, Shigeo Fukuda a Kazumasa Nagai. Všichni tři patří ke „generaci mistrů japonského plakátu“, spjaté s činností slavného klubu grafických umělců Japan Advertising Artists Club (JAAC). Společným rysem tvorby těchto autorů je, že plakát nechápou jako pouhé reklamní sdělení zhotovené na zakázku, ale pojmají jej jako osobité umělecké médium a ryze individuální formu tvůrčího projevu.

Nezaměnitelná estetika japonského grafického designu přitahuje již dlouhá desetiletí zaslouženě mezinárodní pozornost a sklízí četná ocenění. Práce uvedených grafiků, bez nadsázky světově proslulé, se vyznačují silou vizuálního výrazu, nápaditostí a v neposlední řadě také technickou rafinovaností tisku. Tyto charakteristiky platí stejně tak o japonském plakátu. Právě plakátové tvorbě jako svébytné umělecké oblasti se všichni tři autoři intenzivně věnovali po celý život. Uplatnili v ní neobyčejnou výtvarnou invenci i výjimečnou tiskařskou preciznost provedení, již se japonský plakát posledních desetiletí vyznačuje.

Grafická sbírka Uměleckoprůmyslového musea od svého založení na konci 19. století sleduje nejen české umění, ale obsahuje i velmi cenné kolekce francouzského, rakouského či německého plakátu 19. a 20. století. Nyní v ní získává stejně významné místo také japonská tvorba, která je trvalou inspirací pro moderní evropský a český grafický design. Uměleckoprůmyslové museum vystavovalo práce japonských designérů již dříve, například v roce 1985 uspořádalo samostatnou výstavu soudobého japonského plakátu. Prohloubení kontaktů pak přinesla spolupráce s firmou Dai Nippon Printing, zvláště s jeho Centrem současného grafického umění ve Fukušimě (Center for Contemporary Graphic Art) a jeho galeriemi v Tokiu a Ósace. Právě pro ósackou DDD Gallery (nyní působící v Kjótu) připravilo UPM v roce 2004 výstavu české plakátové tvorby od 60. let dvacátého století do počátku století jednadvacátého. Naopak v Praze, Mnichově a dalších evropských městech se v roce 2007 představila výstava „Japonský plakát dnes“ uspořádaná ze sbírek společnosti DNP. Nyní díky velkorysému daru japonské strany jsou díla předních japonských grafiků umístěna v Praze natrvalo a mohou být zpřístupňována české veřejnosti formou tematických výstav i v připravované stálé expozici UPM v rekonstruované historické budově muzea.